

971124-1

Franz Brentano uvedl mezi svými 25 habilitačními tezemi také čtvrtou: „Pravou metodou filosofie není nic jiného než metoda přírodní vědy“ (Vera philosophiae methodus nulla alia nisi scientiae naturalis est). To je ovšem nesprávné, protože základní metodou odborných věd je vymezení oboru a tématu, zatímco stejně základní metodou filosofie je trvalé udržování tématu ve vztahu k celku problematiky a posléze k celku veškerenstva (k celku jsoucího). Naproti tomu, uvážíme-li Brentanův zjevný aristotelismus (např. hned v následující tezi č. 5 je důraz na jednotu a tedy na celek resp. celkovost považován za dostačující k odmítnutí atheismu), je v jeho tezi něco správného. Abychom však mohli jeho tezi ospravedlnit, musíme přírodní vědu chápat jako vědu o tom, co se rodí (a umírá), tedy co je živé. Bylo by to zajisté ve shodě se samotným jazykem (a to jak řeckým, tak latinským a německým atd., ale také českým), že totiž přírodní věda se má zabývat tím, co se rodí „a co k tomu náleží“. Pak ovšem toto pojetí „přírodní vědy“ je právě z filosofického hlediska bytostně odlišné od toho, jak přírodní vědy samy sebe od renesance stále důsledněji chápou (totiž že příroda je především a převážnou měrou neživá). Je nanejvýš problematické, zda byl sám Brentano nakloněn podobným způsobem přírodní vědu chápat. (Zajímavé je, že v německém překladu této teze – který je prý „založen“ na vlastním znění Brentanově, viz 167 – bylo užito plurálu, tj. Naturwissenschaften, zatímco v latinském originálu je singulár. Oskar Kraus naproti tomu v ediční poznámce (165) překládá tezi následovně: „Die wahre Methode der Philosophie ist die der Naturforschung.“ Nejen tedy že zachovává singulár, ale užívá termínu „Forschung“ na místě „Wissenschaft“ (to je však jako překlad „scientia“ nepřesné).

(Písek, 971124-1.)